

Mileva Maric, a l'ombra d'Albert Einstein (1875-1948, Sèrbia-Alemanya)

Mileva va néixer el 19 de desembre de 1875 a Titel, de l'actual Sèrbia. Quan va acabar els seus estudis primaris va continuar els secundaris, i va aprendre francès i grec. A més ja parlava alemany que el seu pare li havia ensenyat. A l'institut va destacar pel seu talent, va treure tots els cursos amb matrícula d'honor.

Com que on vivia les dones no podien estudiar a la universitat, l'any 1894 va continuar els seus estudis a Zurich. Va començar medicina però dos anys després va ser admesa a l' Escola Politècnica Confederada i va entrar a estudiar matemàtiques i física. En aquella universitat només hi havia 5 dones i a la seva classe Mileva era l'única. Allí va conèixer Albert Einstein, estudiaven junts i van acabar sent parella. El 1900 va fer l'examen de llicenciatura i no el va aprovar.

El 1901 va quedar embarassada d'Einstein, va tenir una nena de la que mai se'n va saber res més. Dos anys després es va casar amb Albert, amb qui tindria dos fills més: Hans i Eduard. El petit va tenir molts problemes de salut mental i Mileva el va haver de cuidar tota la seva vida.

El 1905 va ser un gran any per a tots dos, ja que es van publicar en el *Leipziger Annalen der Physik* cinc treballs del matrimoni, entre ells estava la tesi doctoral d'Albert i el treball sobre la Llei de l'efecte fotoelèctric que posteriorment va donar el Premi Nobel a Albert i la teoria de la Relativitat Especial. Avui en dia ja queda clar la important participació en aquests treballs de Mileva al costat d'Albert.

Després van venir uns anys de moviments, sobretot per la feina d'Albert: el 1908 van anar a viure a Berna, el 1910 a Praga i el 1913 a Berlín.

A Berlín Mileva no hi estava bé i volia tornar a Suïssa. La situació de la parella va empitjorar i a sobre Albert va imposar unes "regles de conducta" molt dures a Mileva. El 1914 Mileva i Einstein se separaren, i Mileva tornà a Zurich amb els seus dos fills. Finalment es divorciaren el 1919.

Albert no enviava diners a Mileva i ella es va veure obligada a malviure donant classes de matemàtiques, classes de piano i llogant habitacions a estudiants. Finalment el 1922 van concedir el premi Nobel de física a Albert i aquest va viatjar a Zurich i li va donar tots els diners a Mileva.

La salut d'Eduard va empitjorar molt. El 1930 li van diagnosticar esquizofrènia, i la vida de Mileva va quedar reduïda a la cura del seu fill que cada cop passava més estones hospitalitzat. Això suposava una gran quantitat de diners i Mileva va haver de tornar a treballar. El 1933 Einstein va migrar als Estats Units i es va desentendre definitivament dels seus fills.

Els darrers anys de la seva vida Mileva va patir esclerosi i va passar temporades llargues hospitalitzada. Morí el 1948 sola a l'habitació de l'hospital.